

A ZÁRÓDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A halimbai gyógyfüves esperes

Szalainé Kozári Éva

Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzés

Magyar Agrár- és Élettudományi Tanszék, Georgikon Campus

Belső témavezető: (dr. Kovács János, egyetemi docens)

Dolgozatomban dr. Szalai Miklós, a halimbai gyógyfüves esperes életéről, munkásságáról, illetve ismertetek egy teakeverékével (a hasmenés elleni teakeverékkel) kapcsolatos esettanulmányt.

A papi hivatást választotta, az emberi lélek ápolását, de a növények is érdekelték már fiatal korától fogva. 1947-ben került Halimbára, ahol élete végéig élt és dolgozott. Alaposan feltérképezte a vidék növényvilágát. Gyűjtötte, szárította, feldolgozta a gyógynövényeket, belőlük teakeverékeket készített. Teáival és gyógyításával országos hírnévre és komoly bevételre tett szert. Megfigyeléseiről könyvet írt. Legbeváltabb tea előíratainak egy részét eladta, amiből megszületett a Halimbárium termékcsalád.

Egykori lakhelyéből a halimbai önkormányzat emlékházat hozott létre, mely egyben a fenntartható gazdálkodás ékes példája és oktatóközpont is.

Dolgozatomban ismertetem az esperes egy kéziratának, egy latin neves teaelőiratnak az átírását. A hasmenés elleni tea kéziratát a dokumentum őrzőjének engedélyével lefotózhattam és tanulmányozhattam. Első lépésként betűről betűre felfejtettem a rövidítéseket, majd megfeleltettem őket a megfelelő latin növényneveknek, elsősorban Szalai könyvét, de egyéb gyógynövényhatározókat is használva a dekódoláshoz.

Ezt követően összevettem a kéziratban feltárt előíratot a „Halimbai füveskönyv”-ben azonos hatású teáéval. Az összehasonlítás során azt figyeltem meg, hogy a legtöbb növény egyezik a két előiratban, ám egy részük csak az egyik, más részük pedig csak a másik forrásban található meg. A számadatok ellenőrzése során arra a következtetésre jutottam, hogy az előiratokban szereplő növények mindössze 70%-a volt állandó eleme a teának, a maradék 30% több szempont szerint cserélhető. Ez egyezik azzal, ahogy az esperes tanítványa, Dr. Tolnai Pál emlékezik meg Szalai teakeverési hagyományáról, miszerint az előiratoknak általában 60-70%-a megváltoztathatalan része a receptnek.